

**IOAN. PETRI || MAFFEII,|| BERGOMATIS,|| E SOCIETATE ||
IESV,|| HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI.||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Eiusdem animi submißio, & quid de Virtute obedientiæ senserit. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

rumque conditionis hominem, sed ingeniosum & acer-
qui cunctis audientibus, via reorum increparerat, expro-
bareratque religionis annos, & negligentiam: idemque cæ-
teros carptim nec opinantes repente perstringeret, nimini-
rum edomandæ superbiæ causa, mentisque è pigritia
veterno excitandæ. Sed qui deliquerant, priusquam ex
consuetudine punirentur, quam lenissime operam da-
bat, ut suam ipsi culpam agnoscerent, atque vltro sibi
met multam irrogarent: quæ tamen si grauior videre-
tur, confessione contentus, ita moderabatur, ut multum
sepe de acerbitate minueret.

Eiusdem animi submissio, & quidnam de virtute Obe-
dientiae senserit. Cap. VII.

NE G A B A T, suo quidem iudicio,
quemquam probè intelligere quam
vehementer in se quisque diuinæ bo-
nitatis operationem impedit: quan-
tave illius beneficia & dona per foco-
r diam ignauiamque corrumpat. quo
crimine se se accusabat in primis. atq;
ua de suis demissè & humiliiter sentiebat, vt se morta-
hum omnium infimum, & opis diuinæ maximè egen-
tem putaret: sibique cæteros omnes ad virtutem pietas-
temque & exemplo, & incitamento fateretur esse. Priua-
te vero vitæ quanto desiderio teneretur, & initio decla-
nuit in recusando magistratus; & deinde, cum ut redige-
tur in ordinem, aliusque sibi succederet, omni ope con-
tendit. quod tametsi consequitus non est, tamen obe-
dientiae studium quibuscumque rebus potuit, semper o-
fendit. Romano quidem Pontifici, cuius in verba præ-
cipuo sacramento iurauerat, ita erat præsto, ut ad ipsius
vnum se se paratum exhiberet & confecta iam erat, vnius
baculi administriculo, pedibus quocumque opus esset, pere-
git proficisci, vel etiam nauigium ascendere planè ex-
amnat, seque eodem Pontifice iubete, mari ventisq; sine
vila dubitatione committere. Quem ipsius animum vir-

qui-

quidam primarius cum haud satis probare, di re consilium prudentiamque requirent, sed quidem, non obedientis, verum imperante, adhuc dicit Ignatius. Et sane cum in Societate nostra hanc cæteris omnibus anteferret; tum nimirum tam contrarium dicebat esse, quam in superioribus & consilio examinando moram, vel possumus negabaturque obedientis nomine dignum habere, qui legitimo superiori non cum volentia quoque submitteret. Id enim demum esse de omnium holocaustum, cum omnes animi vita summa intelligentia & mens, quæ summum in hominibus continent locum, in obsequium Christi cognitum intuiti ac dissentientes, actu exteriori ducenti propositorum exsequentur; hos inter vires sapientiae, vel pecudes potius numerandos aiebat. Epistola ad socios Lusitanos in hanc sententiam (qua nihil ego quidem in eo genere vidii subtilius tantum huic vni mentis & rationis obsecrari putarit. Quinetia in sermone quotidiana usurpare consueverat; qui ad superioris missam propensione solimodo, non etiam iudicij, sed accommodarent; eos altero ratiū pede immixtū explicabat ille, sed, quantū ei res & perhuius eret, etiā factis. Medico quidē, quoties auctor audientem præbebat, ut eius monita pro omnem suæ salutis curam & solicitudinem in ecclesiis videretur. Cum stomacho grauissimum aliquando, ex nimio videlicet hepatis calor, batur adolescenti nec peritissimo; signis vero cogitare potuit ad corpus & præordina caliditer scripsit. ac primum fenestras, foreisque cubilias afflaret autem obscurari diligentius; dantur

tem multa sub veste continere sese; postremò quām ca-
lidissimo cibatu, & exiguo mero, sed quām auferissimo
refici, quæ omnia Ignatius licet sibi, non leibus argu-
mentis, minimè accommodata sentiret, ac medicum ip-
sum nec litteratissimum, neque exercitatiissimum sciret
esse; amen ne cum extremo quidem vitæ periculo, con-
tra eius e dicta nihil umquam effatus est. Aestas erat sum-
ma calores, vt in Vibe maximi: ingenti stromatum pon-
dere premebatur Ignatius: manabat è membris omnib⁹
tanta sudoris copia, vt culcitrae ac uestes maderent; ac
nihilominus ex p̄cepto se intra calida fomenta cohi-
bebat & grotus. ardebat siti; nihil omnino poscebat: dif-
ficiabatur doloribus acerbissimis, nullam edebat vo-
cem; linquebatur animo interdum, neque tamen signifi-
cabantur peruersa curatione cō adductus est; vī cū
volum sibi discrimen adesse intelligeret, Societatis ad-
ministratione Patribus delegata, adiu cubiculi domi-
sticos prohiberet omnes, vno excepto valetudinarij cu-
tore: atque id dñm exstitit signum, desperata iam
valetudine, se ad vitæ exitum comparantis. Itaque Patres
in re tam subita consilio habito, cūm non decesserent qui
medici p̄fertim iunioris placita reprehenderent; Ale-
xandrum Petronium, ætate prouecta vitum, & medicæ
laude p̄stantem, exemplò acciri iubent. Is vt ini-
spexit Ignatium, genusque & ordinem admirat medici-
nae cognovit; per summam indignationem vociferatur,
hominem calore necatum esse: pandi confitit fene-
stas & ostia; leuāri stragulis lectum; frigidæ haustus af-
fatum dari & stuanti imperat: quæ res prioris medici in-
sciam plane coarguit, siquidem refrigerato hepate, ven-
triculi tormenta quietuēre; & obedientiæ meritis Pater au-
tus, pristinam insuper valetudinem breui recepit. Rus-
sus, cum ieiunia cineralia, seu Quadragesimam quatuor
affecto corpusculo persecutæ nihilominus obser-
vasset; ipsa denique feria quarta sanctioris hebdomadæ,
febre corruptus es, sine dubitate idem Alexander, quin
totum id ex imbecillitate nimia proueniret; quo circa
pulli gallinacei esum ad vesperam illi p̄scripti sit, abiit-

qua

que admodum incertus animi, vitrum ignoscebat
pore iussa facturus esset, redit deinde pulchro
feliciter, non se refecet in pullo, cum annis. Ignatius
Fatebor, inquit Alexander, ingenuè id quod est. Ce-
plures non custodita solemni abstinentia, rite
hoc triduo in morbum incidere, quibus regum non
situs, carniū cibā in dixerim, vix argere in impe-
traui ut obtemperarent, propterca quod per nos discar-
nibus vesci, nimis graue piaculum ducerem, in ossa
peracto iam pene curriculo, ad ipsas mens non man-
tu non recusasti desistere hoc ego, later, fari monach
possum. Ad ea Ignatius serena fronte, que non tra-
quillitatem indicaret: Atqui obediēdum est, non res
plura in eam sententiam effatus est, quo refecerat
fice delectatus Alexander, & sanctitatem suum aga-
gisque suspiciens, totam rei gestā seriem rite mis-
deinde narravit. Atque ad sapientem hanc latuque
stultitiam cœcā, ut ipse appellabat, obediēdum est,
essent ad subita ac seria promptiores, accidit in re
iam in rebus erudiebat. Sacerdos quidam, dum in
no, paratus ad sacrificium, & calicem tecum am-
statio pedem efficeret, per nuntium ab Ignatius pa-
rem è propinquō obseruabat, repente iubet, quod
posito ornatu, pallium sumere prodeun di cuius lind
ille sine tergiuersatione, ac palliatus Patri confidit
paruit. Tum Ignatius querit ex homine, si reges
suis, in procinctu iam ad immolandum, subito iubet
sacra deponere vestimenta, remque diuinam am-
Cūm ille, se, ne ratulum quidem esse committat
ret: Atqui me, scito (inquit Ignatius) non quod
sentia opus habeam, sed pericitam di cui obsecrare
id fecisse de industria. & sic habet oplus te facilius
serendo esse meritum, quam si id ipsum, ut deinceps
illicō peregrisses: nam & si altaris mysterium
Deum est, quanti profecto est: tamen, ut legimus,
melior est obedientia quam victimam, cum
dam etiam, cum maxime confessionē nobiscum
exciperet, consultò vocari ad se iussit, cum ne impo-

mysterio mox assurum dixisset: accessit cum denuo: at ipse nihilominus confitentis rogatu hæsit paululum. ac venienti demum Ignatius: Ita ne vero iterum, inquit, cœuocandus es: Et grauioribus verbis accepit hominem: non quo illius tum quidem opera egere: sed obseruantiam & agilitatem experiri voluerat. Sic enim aiebat: cu pte se, quemadmodum cætera Deo dicatae familiæ, ex instituto aliæ paupertatem, aliæ silentium, aliæ psalmos: diam, aliæ denique aliud præcipuo studio coleret: sic in Societate nihil haberi prius aut potius alacritate amorem que parendi: & maximè proprium insigne nostrorum hominum esse Obedientiam: quippe quæ, diuo Gregorio teste, virtus una, cæteras omnes animo virtutes inserat, inscritasque custodiat. Hisce ergo artibus, & huiusmodi, subinde alumnos exercere consuevit: vt ad quamlibet prefecti vocem, aut significationem parati, vel inchoatum apicem in scribendo relinquerent: sequi expeditos vbi opus esset, illico sisterent.

Paupertas eius, & castimonia. Cap. VIII.

NO LVNTARI A M paupertatem (quam ille religionis murum appellabat) ad extremum usque constantissime coluit: nec modo ipse proprium habuit nihil, sed ne alios quidem, quævis genere nobiles, ac delicijs olim affuetos, quidquam habere permisit. quinetiam quemquam è professa domo apud Germaniam, Romanumve Collegium nisi admodum raro & nulla de causa prohibuit vesci: quod nimirum, si opus esset, jurare verius posset, nihil omnino ad ipsam domum et Collegiorū fructibus peruenisse. Pauperē autē spiritu cum sibi denique aiebat videri, qui erga ea quibus uteretur, sic esset affectus animo, vt instar statuæ cuiusdā videatur esse, quæ nullo pacto resistit recusatve, quominus ominus pretioso amictu & ornatu cōfestim exuat. Castitatis vero laude Dei beneficio tantā adeptus est, vt ex quo die sese in beatæ Virginis fidē ac patrocinij cōtulit

voto: